

Plyn je tak drahý, že je lepší pálit uhlí

Uhelné elektrárny nyní vydělávají více, na plánu k jejich útlumu se ale nic nemění, říká spoludávatel Sokolovské uhelné a sesterské SUAS Group **Jaroslav Rokos**. Uhlíový byznys chce nahradit i zelenou energetikou. Cílem je zachovat silnou pozici firmy v regionu.

ROMAN ŠITNER

LN Co říkáte na ceny elektřiny?

Překvapilo mě to. Nikdo nečekal, že se dostane povolenka na stávající hodnoty. Zemní plyn je tak drahý, že zvyhodňuje výrobu elektřiny a tepla z uhlí. To je paradox současné situace. Můj osobní názor je, že plyn nebude dlouhodobě tak drahý jako dnes. Až cena klesne, zlevní i elektřina. Pokud se ale v Německu stanou minimální cena emisní povolenky v nynější výši, tak to zlevnění elektřiny nebude na úroveň první poloviny roku 2021.

LN Mají Němci páku na to, jak cenu povolenky ovlivnit?

Myslím, že je v silách německé politiky to ovlivnit.

LN Vyděláváte nyní více?

U energie z uhlí ano. Jsme ale i výrobci elektřiny z plynu a tam to má zase obrácený dopad, výroba se vyplácí méně.

LN Nemění stávající cena elektřiny termín konce uhlí? Není tlak na to, aby pokračovalo déle?

Nemyslím, že stávající cena plynu dlouho vydrží. Má to i nějaké geopolitické důvody, až pomínou, tak se vrátíme tam, kde jsme byli. Tedy se budeme zase rozhodovat o tom, jestli má vůbec smysl elektřinu z uhlí vyrábět. Současnost uhelné energetice nahrává, ale zdůrazňuji, že je to krátkodobé. Není to důvod měnit plány.

LN Nic se tedy nemění na záměru skončit s uhlím do roku 2030?

Ne. Nejde jen o marži, hodně nás limitují banky. Uhlí komise sice mluví o konci uhlí do roku 2038, v aktuálním vládním programovém prohlášení je zmiňován pro konec uhlí rok 2033, ale banky po nás chtějí prohlášení, že s těžbou uhlí a jeho zpracováním skončíme do roku 2030. Musíme se i zavázat, že do uhelných technologií již nebudeme investovat, jinak nám nepůjdí.

LN Ani kdyby šlo o investici do toho, aby uhelná elektrárna splnila emisní normy?

Zatím to podle jednání s bankami vypadá, že ani to. Abychom se vůbec mohli rozvíjet i v paralelní sesterské skupině SUAS Group, nic jiného nám nezbyvá.

LN Ty peníze ale chcete i na budování fotovoltaických a větrných elektráren, ne?

Pro banky to zajímavé je, ale musíme prohlásit, že s uhlím skončíme.

LN Není to ale nefér? Chcete peníze na zelený byznys.

Co je dneska v podnikání fér? Situace je, jaká je. Nezbyvá nám nic jiného než se s tím naučit žít.

LN Berete ten slib do roku 2030 jako ústupek, nebo to dává i racionální smysl?

Z pohledu horníka nebo uhelné energetiky nemyslím, že tu bude prostředí, ve kterém se vyplatí vyrábět energii z uhlí až do roku 2030, a už vůbec ne do roku 2038, jak o tom mluví uhelná komise.

LN Jakou máte strategii dál?

Ta se bude odvíjet od pevných bodů, které ale nemáme pod kontrolou. To jsou cena elektřiny, cena povolenky, cena plynu a ekologické limity naší činnosti. Těžba uhlí na Sokolovsku skončí podle vývoje těchto ukazatelů někdy mezi lety 2025 a 2030.

LN Jste obor, který tedy nemá žádné pevné body...

A který obor je má? Česko stojí na automobilovém průmyslu a tam také nemají žádné pevné body.auta stojí na letištích, protože jim chybí komponenty, pak jsou tu tlaky ohledně elektromobility. V žádném podnikání dnes není jistota.

My našťastí neobchodujeme pouze na denním trhu. To je minorita. Takže máme předkoupny komodity na rok a půl dopředu. Máme zakotvený rok 2022 a plánujeme rok 2023. U nás by se žádné překvapení stát nemělo, jako se to stalo některým dodavatelům energií, kteří si zaspekulovali a nechali si odkrytou nákupeň pozici a pak byli ze situace na trhu překvapeni.

LN Máte většinu energie prodanou a většinu povolenek nakoupenou?

Pro provoz uhelných elektráren v roce 2022 ano. Plynový zdroj bude v teplé záloze a bude provozován tzv. na příležitost.

LN To teoretické zvýšení ziskovosti uhelné energetiky nemusíte tolik pocítit?

Pokud se trend vrátí zase do původních kolejí, tak je to jen výkyv, který se pro nás rozloží do delšího časového horizontu. Pokud to bude dlouhodobý trend, tak se to projeví i v našem hospodaření. Příjemný benefit nyní zažíváme na denních trzích, „příjemný“ myšleno z pohledu výroby elektřiny z uhlí, nepřijemné je to u výroby elektřiny z plynu.

LN Myslíte, že konec uhlí v Evropě je rozumná cesta, nebo by bylo lepší, kdyby zůstalo?

Evropská unie emituje jen osm procent celosvětových emisí. Pokud půjde jen o evropskou snahu a nebude se toho účastnit Čína, Indie nebo Rusko, tak to bude mít minimální význam. Nahradit uhelné elektrárny v Česku také nelze ze dne na den, je třeba zajistit nějakou energetickou bezpečnost a stabilitu dodávek elektřiny a tepla. To by bylo výrazně nabouráno, kdybychom je zavírali rychle a nekoordinovaně.

Výroba elektřiny a tepla z uhlí se v podstatě týká jen nás, Polska

firmy, autopark, pomocnou mechanizaci i železniční dopravu. Chceme naše služby nabízet i mimo naši skupinu.

LN Cílem je udržení pracovních míst?

Ano. Dokonce jsme v situaci, že nabíráme nové lidi, abychom naše záměry mohli realizovat.

LN Je možné, že ač uhelná společnost, tak teď budete tlačít nové trendy v energetice?

Ambice určitě máme, ale je to běh na delší trať. Není to záležitost nejbližších dvou let. Máme tu ale i závazky, zásobujeme třetí obyvatel kraje teplem. Nemůžeme vypnout uhelnou elektrárnu a říci lidem, že od zítra nemají teplo. Musíme vymyslet alternativu. Tedy už ji vymyšlenou máme, v závěru letošního roku budeme připraveni na to, že budeme moci dodávat teplo ze zemního plynu. Ale musí se to vyplatit. Při dnešních cenách plynu se to nevyplatí.

Jak už jsem řekl, myslím, že ale dojde ke korekci ceny a zase to bude dávat ekonomický smysl. Chceme také zareagovat na trend vylidňování Karlovarského kraje. Mladí lidé odcházejí, není zde vysoká škola a oni se vesměs ze studií nevracejí. Není tu dostatek kvalifikované práce. Chceme to zastavit. Aby tu byla zajímavá a dobře placená práce. Chceme to stavět byty pro tyto mladé lidi.

LN Co jim chcete nabídnout?

Chceme být součástí například výroby baterií. Ve Vřesové by se mohlo separovat lithium. Mohli bychom zajišťovat jeho těžbu i přepravu. Nabídneme i lokalitu pro výstavbu továrny na baterie a chceme se účastnit i bádání na téma jejich recyklace, to bude brzy velké téma.

LN Chcete se podílet i na decentralizaci energetiky?

Každý budeme do budoucna ve svých domcích řešit nějakou baterii nebo fotovoltaiku. Bude to určitě i jedna z podmínek, aby osobní energetická bezpečnost byla zajištěna. Naše skupina chce řešit, aby případný výpadek v evropské přenosové soustavě neznamenal, že Sokolovsko bude bez proudu. Bavíme se i o výrobě bateriových úložišť. Spolupracujeme s firmami, které se tím zabývají.

LN Co by mělo Česko dělat, aby se klimatické cíle zvládly?

Mělo by se ptát, z čeho chceme elektřinu dělat v roce 2025, 2030 a 2035 a jaká je motivace investorů, aby tu byly potřebné kapacity.

LN Co je třeba udělat, aby se pokrývala rostoucí poptávka po elektřině?

Chybí tu podpora pro plyn a bez něj to několik let nepůjde. U obnovitelných zdrojů není dořešeno skladování elektřiny, pokud nebude foukat a svítit.

LN Není problém, že se neblíží ani nové jaderné zdroje?

Ty jen tak nebudou. Nevíme ani, co bude v roce 2025 a 2030, natož pak, co bude v roce 2050. To je teď už ale spíše akademická debata.

a Německa. Majorita zemí Unie má energii z úplně jiných zdrojů.

Jaroslav Rokos (58)

- **Absolvent VŠE** začal kariéru v tehdejší **Palivovém kombinátu Vřesová**. Stál za začleněním podniku do Sokolovské uhelné.
- Během privatizace se stal jejím spoludávatelem spolu s Františkem Štěpánkem a Janem Kroužeckým.
- Nyní je místopředsedou dozorčí rady **Sokolovské uhelné**. Ve firmě má podíl 43 procent.
- Loni založil sesterskou společnost **SUAS Group**.
- Dle žebříčku Forbes má majetek v hodnotě **2,8 miliardy korun**.

ce Evropské unie svůj postoj přehodnotila. Že uhlí skončí, víme jako těžaři všichni. U nás v sokolovském revíru jsme horizont měli nastavený do roku 2040 a teď ho minimálně o deset let zkrátíme. Nežkrátí se nám jen horizont pro těžbu a zpracování uhlí, ale zkrátí se nám i čas na transformaci firmy. A co je zásadní, kratší bude i horizont pro transformaci Sokolovska a Karlovarska.

LN Chcete investovat hlavně do obnovitelných zdrojů?

Chceme navázat na tradici energetiky na Sokolovsku a nadále působit na energetickém poli, už ne jen s tradičními zdroji, ale i s perspektivou bez nich. V prvních letech půjde o zemní plyn, pak i o obnovitelné zdroje.

LN Tou otázkou jsem myslel váš pohled na to, že od uhlí bychom se odklánět měli, protože je to dobrá věc. Umíte si představit, že tu uhlí nakonec jako zdroj energie zůstane?

Teoreticky je možné všechno. Ale když vnímáme trendy, co jsou po volbách u nás, v Unii nebo v Německu, tak si nemyslím, že by se v dalších čtyřech letech něco změnilo. Paní Drábová nedávno mluvila o tom, že není otázka, zda bude blackout, ale kdy bude. To může být důvod kolapsu evropské energetiky a důvod přehodnocení energetické koncepce. To je ale pouhá spekulace.

LN Mluvíte o tom, zda uhelné elektrárny mají zavřít za deset, nebo dvacet let. Je to ale možnost, že by tu tato energetika byla ještě později?

Ta otázka takto nestojí. Dlouhá léta se tu neotevířely nové lomy, nikdo nechce budovat nové uhelné elektrárny. Tady jde jen o vytěžení již připravených zásob. My máme uhlí do roku 2040, kolegové v severních Čechách do roku 2050, možná i déle. Debata se vede o tom, zda pokračovat v těžbě a zda využívat uhelné elektrárny, které máme.

LN Takže tak jako tak skončí?

Muselo by se stát něco mimořádného, aby politická representa-

Restauratéri jsou v krizi, mohou přijít žaloby na stát

PRAHA Restauratéri jsou kvůli vládním omezením a nevyplácení náhrad podle Asociace malých a středních podniků a živnostníků (AMSP) v kritické situaci, ještě v horší než při dřívějších vlnách pandemie. V ohrožení je třetina trhu. Včera to uvedl restaurátér a garant projektu Moje restaurace za AMSP Luboš Kastne. Podle něj jsou podnikatelé připrave-

ni v případě, že jim stát kompenzace nevyplatí, podat žaloby. Kastner dodal, že podnikatelé mají zdokumentované ztráty a záležitost také projednanou s právníky. „Naše pozice je sebevědomá,“ řekl. čtk

Místo Transgasu budou byty

PRAHA Společnost Penta Real Estate spolu s developerskou firmou PSN bude stavět převážně bytové objekty na místě bývalé

budovy Transgasu na začátku Vinohradské ulice v Praze. Pro přípravu a realizaci projektu na jednom z nejcenějších pozemků v hlavním městě firmy vytvořily společný podnik. Nová budova by se mohla začít stavět v roce 2024. Oba developeri nyní dokončují studii ve spolupráci s architektonickým studiem Jakub Cigler architekti, který na projektu pracoval již pro předchozí vlastníky. PSN koupila pozemek od společnosti HB Reavis loni za 870 milionů korun. čtk

Vlakoví dopravci zakládají sdružení

PRAHA Železniční osobní dopravci založí vlastní sdružení. Půjde o první svaz osobních přeprávců na tuzemské železnici s cílem hledat společná řešení ke zvyšování podílu železnice na přepravě lidí, z kvalitnější infrastruktury, tvorbě legislativy nebo minimalizaci dopadů současného stavu trať na provoz. Zakládajícími členy budou České dráhy, RegioJet, Arriva a společnost AŽD Praha. Svaz

bude používat zkrácený název SVOD Bohemia. Důvody vzniku nového sdružení, všechny jeho členy a hlavní témata, která bude prosazovat, chtějí zástupci firem představit příští pátek. čtk

KFC čelí v Číně kritice kvůli plýtvání jídelm

PEKING Sdružení čínských spotřebitelů vyzvalo k bojkotu propagační akce, při níž americký řetězec restaurací s rychlým ob-

čerstvením Kentucky Fried Chicken (KFC) nabízel v Číně k určitým jídlům obilniny hračky. Podle sdružení vedla akce některé zákazníkky k nákupnímu šílenci a plýtvání potravinami. Řetězec KFC se k propagační akci spojil s čínským výrobcem hraček Pop Mart, který je známý prodejem krabiček s překvapením. V KFC v Číně nyní mohou zákazníci při koupi určitého menu získat některou z limitované edice postavíček s velkýma očima a kulatým obličejem zvaných Dimoo. čtk